

Łódź**CENA NUMERU****25 gr.****Cena prenumeraty**

w Łodzi

Mies. z dod. ilustr. 5 zł

Dla robotników 4 zł

Odnos. do domu 30 gr.

Z dostawą pocztową 6 zł

Pozostał. egz. 37 gr.

Należność pocztowa

opłacona ryczałtem

XXXIV r.**Istnienia****Redakcja i Administracja**

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41

TELEFON 100-28

Konto P.K.O. 60594

Red. przyjmują od 5—6

Art. listów anonimowych

nie umieszcza się

1930 r.**Numer dzisiejszy składa się z 10 stron**

ROZWÓJ

Wtorek, 18-go marca**Nr 76****LUNA**

Początek seansów o godz. 4-ej po poł., w sob. i nie dziele o g. 12-ej w poł., ostatniego o g. 10-ej w. Ceny miejsc na 1 seans od 1 zł. w sob. niedz. od g. 12-ej do 3-ej pop. wszystkie m. po 50 gr. i 1 zł.

Dziś wspaniała premjera.

Rewelacyjne arcydzieło słynnego realizatora George Fitzmaurice

„Jego Niewolnica“

Potężny dramat namiętności ludzkich, rozgrywający się w New Jorku i na wyspach malajskich
W rolach głównych:
Napiętniejsza kobieta Ameryki

DOROTA MACKAIL

i 100-procentowy mężczyzna

MILTON SILLS

Wspaniała ilustracja muzyczna orkiestry symfonicznej pod dyrekcją A. CZUDNOWSKIEGO

Nie zachodzi nic nowego

DOTYCHCZAS DYMISJA RZĄDU NIE ZOSTAŁA PRZYJĘTA**Narady Prezydenta Rzeczy. z Marszałkami parlamentów**

Warszawa, 17 marca

Dzień wczorajszy w rozwoju wypadków politycznych nie przyniósł nic nowego. Wygnik romowy między premierem Bartlem a marszałkiem Piłsudskim nie jest znany. Prezydent Rzplitej nie powziął również decyzji co do zgłoszonej przez rząd dymisji. Nie odbyły się też wczoraj żadne narady na Zamku. Wobec tego rząd nie jest nawet w stanie dymisji.

Może on załatwiać wszystkie czynności państwowe w szczególności zaś może podpisać traktat handlowy z Niemcami.

W kołach politycznych twierdzą nawet, że dopiero po podpisaniu traktatu zostaną załatwione formalności dymisyjne.

W Sejmie mają się odbyć narady Centrolewu dla ustalenia prac Sejmu na okres najbliższych 14 dni. Do tej pory niewiadomo czy w tych naradach weźmie udział Stronnictwo Chłopskie.

Warszawa, 17 marca

Sytuacja, wytworzona uchwaleniem przez Sejm wotum nieufności ministrowi Prystorowi jest w dalszym ciągu niewyjaśniona. P. premier Bartel, który solidaryzował się z obalonym ministrem, wniósł prośbę całego gabinetu o dymisję całego gabinetu. Prośba ta dotychczas nie jest przyjęta. Istniejące faktycznie od soboty przesilenie nie jest zatem jeszcze formalnie otwarte.

Dziś przed południem kancelarja cywilna Pana Prezydenta Rzeczypospolitej zaprosiła p. marszałka sejm. Daszyńskiego i p. marszałka senatu Szymańskiego na wspólną

audjencję u Pana Prezydenta Rzplitej. Obaj marszałkowie udali się na Zamek.

W kołach politycznych oczekują z zacięciem rezultatów tej wspólnej konferencji. Nie wiadomo, w jakim kierunku zmierzają decyzje miarodajnych czynników.

W sejmie wyrażają powszechnie przekonanie, iż w interesie zarówno kraju, jak i ważnych spraw państwowych, leży szybkie załatwienie obecnego kryzysu.

Jutro obradować będzie komisja budżetowa. Pilną wydaje się sprawa koniecznych

ze stanowiska rządowego ratyfikacji niektórych umów zagranicznych. Wiceprezes komisji do spraw zagranicznych, pos. Niedziatkowski, udał się do pana ministra Zaleskiego, aby wyjaśnić, jakie umowy sejm będzie musiał ratyfikować przed ukończeniem tej sesji.

Prezes komisji konstytucyjnej sejm. pos. Makowski, odwołał wyznaczone na jutro posiedzenie tej komisji.

Wspólna audjencja pp. Marszałków sejm. i senatu u Pana Prezydenta Rzplitej trwała od godz. 1 min. 45 popołudniu.

Przyjaźń bolszewicko-niemiecka

Kolejarze sowieccy na nauce w Niemczech

BERLIN, 17.3. Według doniesień „Iwzjesti“ rząd sowiecki zawarł z zarządem kolei Rzeszy układ w sprawie reorganizacji kolei sowieckich.

Układ ten postanawia, że do Rosji uda się niezwłocznie 25 niemieckich inżynierów kolejowych. Druga znacznie liczniejsza misja fachowców wyjedzie w kwietniu rb.

Zarząd kolei niemieckich zobowiązał się dalej do zatrudnienia przez dłuższy czas na niemieckich liniach kolejowych pewnej liczby kolejarzy sowieckich w celu umożliwienia im poznania mechanizmu niemieckich sieci kolejowych.

Jak się dowiadujemy, układ w sprawie reorganizacji kolei sowieckich, posiadający

doniosłe znaczenie strategiczno-wojskowe okupiony został ze strony Sowietów przez szereg koncesji, których treść trzymana jest narazie w tajemnicy.

Ze strony niemieckiej za układem opowiedziały się sfery wojskowe, powodowane głównie okolicznościami, że przeszło 20 proc. kolei rosyjskich znajduje się w stanie nie nadającym się do użytku.

Reklama to potęga

I DYKTATORZY UMIERAJĄ

Nagły zgon gen. Primo de Rivery

NIE ZDAŻYŁ DOKONAC NOWEGO PRZEWROTU W HISZPANII

PARYŻ 16-go marca. — Gen. Primo de Rivera zmarł nagle.

PARYŻ 16 marca. B. dyktator Primo de Rivera od tygodnia nie opuszczał łóżka, przyjmując jedynie niewiele osób z najbliższego otoczenia. Stan jego był ciężki ze względu na silnie rozwiniętą chorobę cukrową. Chory miał wyjechać do Frankfurtu w celu przeprowadzenia kuracji. Wczoraj wieczorem Primo de Rivera robił wrażenie zdrowszego. Śmierć nastąpiła o godz. 11 rano. Rodzina Primo de Rivera wyszła z hotelu, gdzie mieszkała wraz z chorym, udała się do kościoła. Primo de Rivera pozostał, siedząc w fotelu, zagłębił w czytaniu. Po powrocie znaleziono go na łóżku, z okularami zsuniętymi na czoło. Wezwany natychmiast lekarz stwierdził zgon, który nastąpił prawdopodobnie na skutek skrzepu.

Niepodobna było przewidzieć tego, tembardziej, że wczoraj jeszcze Primo de Rivera wyznaczył na dzień dzisiejszy spotkanie z osobami, które chciał widzieć przed wyjazdem do Niemiec, m. in. z marsz. Petain, min. Malcy i Hennesy. Przypuszczalnie po odejściu członków swej rodziny, b. dyktator poczuł się źle i zapewne chciał odpocząć na łóżku. Śmierć nastąpiła tak nagle, że chory nie miał czasu nawet zadzwonić na służbę.

Ciało zmarłego dyktatora zostanie zabalsamowane i prawdopodobnie jutro wywiezione z Paryża do Madrytu. Wiele osób złożyło kondolencje rodzinie zmarłego.

NIE ZDAŻYŁ.

PARYŻ, 17.3. Socjalistyczny „L'Oeuvre” donosi, że zmarły dyktator po wyjeździe z Hiszpanji a więc na krótko przed śmiercią no sił się z zamiarem dokonania przewrotu przeciwko królowi. W drodze z Paryża do Barcelony dyktator odbył rozmowę z generałem Barrerą wojskowym gubernatorem Katalonii, namawiając go do wydania manifestu do armji celem zbuntowania oddziałów wojskowych przeciwko królowi. Projekt ten jednakże nie znalazł poparcia generała Barrery, który doradził dyktatorowi niezwłoczne opuszczenie granic Hiszpanji.

Z WOJSKOWEMI HONORAMI

PARYŻ, 17.3. Członkowie dyrektorjatu Primo de Rivery przybyli wczoraj do Paryża by osobiście eskortować zwłoki dyktatora z Paryża do Madrytu. Wczoraj nadeszły na ręce rodziny kondolencje od króla i rządu hiszpańskiego. Król opublikował wczoraj dekret w którym rozkazuje, aby pogrzeb dyktatora odbył się najwyższymi honorami wojskowymi.

PAMIĘTNIKI

PARYŻ, 17.3. Na krótko przed zgonem Primo de Rivery zawarł układ z wydawnictwem dziennika argentyńskiego „La Nación” o publikację swych pamiętników. Też ma się niedługo ukazać.

W HABICIE

Ciało Primo de Rivery zostało zabalsamowane, poczem ubrane w biały habit z kapturem. Do rąk włożono mu czarny różaniec.

Złożenie ciała do trumny nastąpiło dziś rano. Przy ciele zmarłego czuwają przyjaciele, rodzina oraz dwie zakonnice hiszpańskie.

* * *

Jenerał Primo de Rivera urodził się dn. 8-go sierpnia 1870 r. w Kadyksie. W r. 1895 był adjutantem Martinez de Campos w wojnie kubańskiej. Bił się też na wyspach filipińskich, a w r. 1898 wrócił w randze pułkownika do Hiszpanji. Wojczyźnie stłumił w

r. 1902 powstanie barcelońskie, w latach 1909—1913, uczestniczył w kampanji marokańskiej, w latach 1915—1917 był wojskowym gubernatorem Kadyksu. Odwiedzał front brytyjski i francuski podczas wielkiej wojny. W r. 1922 mianowany był jenerał-gubernatorem Barcelony. Dnia 13 września 1923 r. drogą zamachu stanu stanął na czele rządu, jako premier i dyktator.

Rok 1930 przyniósł upadek dyktatora hiszpańskiego, który w styczniu r. utracił władzę i opuścił Hiszpanję, wyjeżdżając do Francji.

Za potępienie marsz. Piłsudskiego

Nieostrożny został zastrzelony

KRAKÓW, 17.3. Wczoraj w miasteczku Myśladowice, pow. Chrzanowskiego, woj. krakowskiego, o godz. 2 po południu miało miejsce tragiczne w następstwach wydarzenie. Podczas pogawędki na rynku niejakiego Kazimierza Malenda, zwolennik PPS, eburząc się na rządy obecne, rzucił do swego znajomego, obecnie zwolennika PPS, Konstantego Tupiały, wyrazy potępienia pod adresem min. Piłsudskiego.

W odpowiedzi r. Tupiało wydobyl rewolwer i strzelił pięciokrotnie do Malendy, trafiając go dwiema kulami w głowę i trzema w piersi.

Malenda w drodze do szpitala stracił przytomność i walczy ze śmiercią. Tupiało aresztowano.

Wypadek ten wywołał w całej okolicy wielkie wrażenie.

GIEŁDY.

Dewizy. Belgja 124.30 (sprzedaż 124.61, kupno 123.99); Budapeszt 155.85 (sprzedaż 156.25, kupno 155.45); Holandia 357.70 (sprzedaż 358.60, kupno 356.80); Londyn 43.36½ (sprzedaż 43.37, kupno 43.26); Nowy Jork 8.906 (sprzedaż 8.926, kupno 8.886); Paryż 39.90½ (sprzedaż 34.99, kupno 34.82); Praga 26.43 (sprzedaż 26.49, kupno 26.37); Szwajcaria 172.69 (sprzedaż 173.12, kupno 172.26); Włochy 46.72 (sprzedaż 46.84, kupno 46.60); Wiedeń 125.62 (sprzedaż 125.33, kupno 125.31).

Obrót mały. Tendencja dla walut europejskich niejednolita. Dolar gotówkowy w obrotach pozagiełdowych 8.90. Rubel złoty 4.69. W obrotach prywatnych: rubel srebrny 2.10, 100 kopiejek bilonu srebrnego 1.03. Gram czystego złota 5.9244. W obrotach międzybankowych: Berlin 212.73.

Tablica wygranych Loterii Państwowej

Dziś w dziesiątym dniu ciągnięcia 5-ej klasy 20-ej polskiej loterii państwowej, główne wygrane padły na numery następujące:

25.000 zł. Nr. 51360.

Po 10.000 zł. Nr. 36591 74931 103537 117752.

Po 5.000 zł. Nr. 13771 73106 143760 147209 154230 171106 202920 203236.

Po 3.000 zł. Nr. 114036 146173 195139.

Po 2.000 zł. Nr. 25168 35646 85262 143152 186069 194960.

Po 1.000 zł. Nr. 8750 10171 39535 46755 58365 71603 77166 77888 81358 84322 86776 91902.

PRZEZ RADJO

W T O R E K

18 marca 1930.

- 12.05 Radjowy Poranek szkolny a) P. Wanda Prażmowska wygł. pogadkę: „O dzieciach polskich na drugiej półkuli”
b) Płyty gramofonowe
16.15 Muzyka z płyt gramofonowych
17.15 „O polskiej wyprawie do Kameranu” p. L. Janikowski
18.45 Koncert popołudniowy

19.00 Uroczysta audycja ku uczczeniu imienia Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

19.00 Transmisja ze Lwowa Uroczystej Akademii org. staraniem Zarządu Lwowskiego Koła Tow. Wiedzy Wojskowej.

20.00 Koncert z Warszawy

20.30 Uroczysty Apel z 36 pp w Warszawie

21.05 Koncert z Warszawy

Po audycji oraz komunikatach-retransmisji ze stacji zagranicznych.

W obronie demokracji

Ex re głosowania nad wotum nieufności dla p. min. Prystora — obóz narodowy oświadczył, (p. pos. Zalewski) że dlatego głosu przeciwko wspomnianemu ministrowi iż „naruszył on” obowiązujące ustawy. —

Wogóle przy każdej okazji, lub nadarzaającej się sposobności. — Klub Narodowy podkreśla wyraźnie i mocno że staje w obronie praworządności, parlamentaryzmu, demokracji oraz obowiązujących ustaw. Zdaniem naszym takie postawienie kwestji i ujęcie rozgrywającej się walki między dwoma krańcowo przeciwnymi odłamami myśli politycznej polskiej, z punktu li tylko praworządności i poszanowania istniejących ustaw jest zupełnie błędne — a nawet ze względów narodowych wręcz szkodliwe.

Trzy czwarte nieszczęść Polski, płynię z powodu zbyt rozchwielmożnionej demokracji, tudzież wręcz nieprzytomnego parlamentaryzmu, który nie tylko zrównał w prawach doktora medycyny z gnojkiem z Pipiódówki ale ostatecznie zwolnił od wszelkich obowiązków i świadczeń społecznych kiedy pierwszy natomiast jest kozłem ofiarnym dla wivisekcji podatkowej i ustawodawczej.

Z tego rodzaju wanuszka prawomocnych Ustaw, rządu pomajowe nie uszczęknęły, — przeciwnie dodano cały szereg równoznacznych rozporządzeń p. Prezydenta, oraz nieskończoną litanię okólników ministerjalnych, które już zupełnie zatępiły ideje sprawiedliwości społecznej w państwie.

Tak, czy inaczej — wszystkie powyższe elaboraty prawne i ustawowe łamańce są wydane legalnie boć przecież choć nieraz nie były one może zgodne z wolą i intencjami naszego parlamentu, — Rząd zawsze umiał zmusić go do podporządkowania się swojej woli.

Ba, nawet istnienie rządu pomajowego któremu Obóz Narodowy zarzuca nielegalność i uzurpatorstwo nie jest zgodne z prawdą, bowiem wtedy miało by to rację, gdyby nie Sejm, który akceptował cały prze wrót i w czerwcu 1926 r., wybrał zupełnie legalnie obecnego Prezydenta, sankcjonując tem samem, zaszło w tym czasie wypadki.

Inna rzecz można być przeciwnikiem obecnego Rządu — ale walki z nim nie można opierać na hasłach obrony parlamentaryzmu, zgwałconej idei demokratycznej lub „naruszeniu Ustaw”.

Ultima ratio istnienia Obozu Narodowego, jest dobro narodu polskiego, jako całości, tudzież Polski, jako mocarstwa, — i właśnie z tego tytułu Obóz Narodowy powinien by rękami i nogami zwalczać taki sui generis polski parlamentaryzm, i takich ich przedstawicieli, „pracującego ludu”, którzy za ledwie uchwałą jedną Ustawę, już muszą iść odsiedzieć swoje w kryminalu.

Całym zadaniem Obozu Narodowego, jest, było i będzie nie tylko „naruszać ustawy” ale i możliwości coprędzej zgromadzić ten cały pomiot bolszewickiego Rządu Lu-

belskiego na Placu Saskim i spalić to coprędzej.

Zasada: „Dura lex sed lex — jest dzisiaj po trzecią całą pseudo demokracją polską, która bez tego zesła by do właściwego znaczenia w Państwie, t. j. do roli uczciwego pracownika. Dzisiaj, niestety nasza demokracja jest na pół zbolszewizowanym formalem, rządzącym arbitralnie całym folwarkiem, chamstwo którego wychodzi nam już gardłem.

Gdyby — bez względu na wartość prawa czy Ustawy żądać dla niej posłuchu i poszanowania, to należało by każdego, kto twierdzi że ziemia jest okrągła i obraca się — zaraz spalić na stosie — jak to już zrobiliśmy z Galileuszem.

Tabakiera jest dla nosa — nie nos dla tabakiery, Ustawa jest dla dobra narodu a nie naród dlatego żeby marnował swe najlepsze siły w walce z ciasnymi bezmyślnymi paragrafami Ustaw i okólników.

Rozumiemy jeszcze przeszkodę na wyścigach, którą stawia się koniowi na drodze do mety, ale stawianie ustawowych przeszkód młodemu Narodowi polskiemu, prężącemu skrzydła do dalekiego lotu — jest wprost kurzą ślepotą, krzywdą nie do darowania, a obrona tego stanu rzeczy, dowodzi bardzo zaawansowanej sklerozy mózgu.

Rezultaty takiego stanu rzeczy w Obozie Narodowym, wychodzą — kiedy lewica głosowała za półbolszewicką ustawą Ochrony Dzierżawców, do akompanjamentu w tej sprawie przypętał się i Klub Narodowy.

Obrona demokracji, propagowanie równości obywatelskiej, jest dobre wszędzie tylko nie u nas moi panowie — tylko nie u nas, gdzie na jednego człowieka, średnio wypada sio świń, i dwieście ustaw uchwalonych większością głosów, a obowiązujących wszystkich.

A. S.

FORD W EUROPIE

Rozpocznie się okres motoryzacji rolnictwa

Ford przeprowadza badania, dotyczące realnej wartości płac robotniczych w Europie W tym celu z jego inicjatywy utworzony komitet „XX Century Friend” zwrócił się do Międzynarodowego Biura Pracy w Genewie z prośbą, by przeprowadziło ono odpowiednie badanie w 12 krajach europejskich. Na ce ten Ford wyasygnował 25 tys. dolarów.

Teraz dopiero zaczyna się sprawa wyjaśnienia. Oto Ford postanowił przenieść część swojej produkcji automobilowej do Europy chciał więc poznać zdolność nabywczą mas robotniczych, dla których, zdaniem jego, tanie auta są przeznaczone. Decyzja w tej sprawie już zapadła. Ford Motor Company postanowiła skoncentrować większość swojej dla Europy przeznaczonej produkcji w Kolonii, w Niemczech.

Akcja Forda pozostaje niewątpliwie w związku ze wzmagającym się kryzysem w Stanach Zjednoczonych. W krytycznym zwłaszcza położeniu znajduje się przemysł automobilowy, którego produkcja spadła w ostatnich kilku miesiącach prawie o połowę, a wobec nasycenia rynku amerykańskiego niema wido ków na szybką poprawę. Jedyne wyjściem jest eksport, który staje się jednak z dnia na dzień trudniejszy. Państwa europejskie bronią się bowiem przed nim, otaczają się barjerami

celnymi, ostatnio dyskutowano wiele w Europie o międzynarodowym porozumieniu przemysłu automobilowego, celem wyparcia konkurencji amerykańskiej.

Jest jeszcze drugi moment, który utrudnia rozwój eksportu: oto w Europie niema kto kupować aut, albowiem płace są za niskie aby szerokie masy pracujące mogły sobie na ten luksus pozwolić. Ford więc postanowił przenieść swe warsztaty do Europy, aby ominąć przeszkody celne; w swoich europejskich zakładach postanowił płacić znacznie wyższe stawki od panujących w danym kraju, w celu zapoczątkowania zwykłego ruchu plac, będących, zdaniem jego, najważniejszym czynnikiem rozwoju gospodarczego. Jako najniższą płacę ustalił 16 marek niemieckich dziennie, co odpowiada pod względem siły kupna 6 dolarom, pobieranym przez robotników Forda w Detroit.

Działalność Forda w Europie datuje się nie od dzisiaj Już przed kilku laty założył on w Irlandji fabrykę traktorów. Ostatnio obniżył ceny na traktory tak, iż są one tańsze od fabrykatów europejskich. Gdy traktor niemiecki kosztuje przeciętnie 6,800 marek, Fordson kosztować ma tylko 4,000 marek, co, zdaniem Forda, zapoczątkuje w Europie okres motoryzacji rolnictwa.

Sprawa h. ministra Miedzińskiego

Jutro wyrok sądu obywatelskiego

WARSZAWA 17.3. Po trzymiesięcznej pracy ma być jutro ogłoszony wyrok sądu obywatelskiego w sprawie byłego ministra poczt i telegrafu, posła Bogusława Miedzińskiego. Poseł Miedziński w tych dniach złożył sądowi ostateczne zeznanie, które będzie przedmiotem narad w dniu dzisiejszym.

Dzisiaj odbędzie się bowiem ostatnie posiedzenie sądu na którym zostanie definitywnie ustalona treść orzeczenia i motywy. Wyrok sądu nie uwzględnia sprawy odpowiedzialności konstytucyjnej, ani też parlamentarnej, lecz zajmuje się stroną etyczną.

Anglja - królowa mórz

Posiadłości kolonialne państw europejskich

Obradująca w Londynie morska konferencja rozbrojeniowa, na której poszczególne państwa pretendują do przyznania im flote, odpowiedniej do ich posiadłości zamorskich (oraz odległości, dzielącej metropolję od kolonji), wysunęła na porządek dzienny kwestję kolonialną.

Stan posiadania poszczególnych mocarstw Europy i Ameryki na polu kolonialnym przedstawia się następująco:

Największe posiadłości zamorskie (wliczając do nich kraje „mandatowe”, oraz protektoraty), ma oczywiście Anglja. Obejmują one przestrzeń 32,800,000 km. kw. (metropolja liczy tylko 244 tys. km. kw.). Drugie miejsce zajmuje Francja (11,547,000 km. kw.), pod czas gdy metropolja zajmuje przestrzeń 551 tys. km. kw. Na trzecim miejscu stoi Belgja: 2,439,000 km. kw. (metropolja 33 tys. km. kw.) Dalej idzie Portugalia: 2,429,000 km. kw. (metropolja 89 tys.), następnie Włochy: 2,700,000

km. kw. (metropolja 310,000), Danja: 2,175,000 (metropolja 43,000), Holandia: 2,030,000 (metropolja 34 tys. km. kw.), Stany Zjednoczone A. P.: 1,856,000 (metropolja 8 milj. km. kw.), Hiszpanja: 347,000 (metropolja 498 tys. km. kw.).

Ludnościowo natomiast sprawa przedstawia się nieco inaczej. Pierwsze miejsce zajmuje Anglja, licząca w swoich posiadłościach zamorskich 426 milj. mieszkańców (w metropolji żyje 45 i pół milj.), następnie kroczy Francja: 61 milj. (w metropolji 41 milj.), dalej Holandia: 51 i pół milj. (w metropolji 7 i pół milj.), Japonja 25 i pół milj. (metropolja 61 milj.), Stany Zjednoczone 13 i pół milj. (metropolja 120 milj.), Belgja 11 i pół milj. (metropolja 8 milj.), Włochy 2 milj. (metropolja 40 milj.), Hiszpanja 1 i pół milj. (metropolja 22 milj.) i w końcu Danja 38 tys. mieszkańców w kolonjach, a w metropolji 3 i pół miliona. Niemcy powojenne, jak wiadomo, zupełnie kolonji nie posiadają.

PROTOPLASCI

Przyczynki do rodowodu Piłsudskich

Sekretarz uniwersyteckiej biblioteki publicznej w Wilnie, Michał Brenstein, pracujący nad genealogją rodu Piłsudskich, odnalazł — jak d, 26 z. m. donosi Kurjer Czrwoony — dokument, z którego wynika, że już w 18 wieku protoplasta Józefa, Kazimierz Piłsudski, był komandorem maltańskim. Przypominamy wnikliwemu badaczowi badaczowi jeszcze jedno z antenatów marszałka, bliższego naszym czasom, którego imię chrestnie i linję potomków powinno się dla naukowej ścisłości ustalić. Oto w dziele p. t. „Historja dwóch lat” (1861 — 1862) przez Z. L. S. (W. Przyborowskiego), Kraków 1894, na str. 446 — 447, znajduje się następująca cytata, wyjęta z broszury p. t. „Die Forläufer des polnischen Aufstandes” str. 148:

„Jenerał - gubernatorstwo warszawskie po Gerstenzweigu objął Krzyżanowski, człowiek jaknajgorszych instynktów, należący z przekonania do stronnictwa niemiecko-rosyjskiego, ultra reakcjonistów, wierzący tylko w pięć i surowe rządy wojskowe. Rozwinął on gwałtowny terror w kraju, chwytając winnych i osadzał ich w Cytadeli, gdzie tam dopiero rozpoczęły prawdziwe swe saturnalia. Do pomagania mu w tym względzie oberpolicmajster Piłsudski, który oburzał się na to, że „ludzie chodzą sobie ulcami Warszawy, jakby stan wojenny wcale nie istniał”, a podwładnej sobie służbie policyjnej wyznaczył nagrody, jeżeli więcej osób przystawiało na miemieście”.

Bolszewicy

Wolności hymny, swobodzie peany
I krwi niewinnej ocean rozlany,
Miecz bratobójczy w skrwawionej prawicy
To bolszewicy.

Zbrodniarzy szajka krwią ludzką skalana
Je ananasy, popija szampana

A zaś dla ludu chleb z kory lub liści —
To komuniści.

Religja? Głupstwo! Cnota? Zabobony!
Ostoja jedna — to wasze legjony.

Rozpusta jawna w dzień i wśród ulicy —
To bolszewicy! —

Gdzie głód powszechny, gdzie fabryki stoją,
Gdzie ludzie słowo wymówić się boją,

Gdzie jęk gwałconych, gdzie pożarów łuna
Tam jest komuna.

Są u nas dusze nikczemne i podłe
Co żyćby chciały na Bolszewji modłę,
Co pragną dla nas niewoli całuna —

Polska komuna!

A. Mariani.

—:O:—

Na ziemiach Polski

Pepierajmy misje dla żydów

Koło misji wewnętrznych istniejące przy kościele św. Jana w Wilnie założyło autonomiczną sekcję misyj dla żydów. Sekcja ta rozwija ożywczą działalność, przygotowując drogi do święcenia prawdą Chrystusową tych ogromnych rzesz żydowskich które wśród nas żyją, w najbliższym naszym sąsiedztwie, nie znając Zbawiciela świata, zrodzonego z ich na rodu. Akcja szerzy się pomysłnie jednak brak środków daje się poważnie odczuwać.

„Czarna giełda” wekslowa

Ciężka sytuacja w przemyśle i handlu wytworzyła w Białymstoku nowe ciekawe zjawisko którym jest „czarna giełda” wekslowa. Transakcje odbywają się przeważnie weksłami protestowanymi. Bywają też na tej giełdzie haussy i baissy (zniżki i wyżki), zależnie od konjunktur i pogłosek.

J O, CURWOOD.

Ziemia marzeń

Oprawca krył się u saraju gęstwy, niezupełnie naprzeciw niego lecz około stu jardów w dół rzeki. Carrigan raz po raz łamał sobie głowę, dlaczego zbój nie przepełźnie jeszcze dalej w bok, by mieć otwarty cel. Strzał wysłany z najbliższej kępy jedliny absolutnie nie mógł chybić. Niepodobna było się przed nim ustrzec.

Lecz nieznanemu napastnikowi od chwili gdy po raz pierwszy pociągnął cyngiel, ani ruszył ze swej kryjówki.

Zaczęło się to, gdy Carrigan przecinał otwartą przestrzeń pokrytą białym miękkim piaskiem. Raptem huknął strzał i rozpalona smuga przeorała mu skroń. Od pół cala na prawo i byłby zginął niechybnie. Ocalawszy cudem, błyskawicznie szybko padł na ziemię, poza jedyną osłonę będącą tuż obok — niewielki złom skały.

W ciągu kwadransa czynił szalone wy-

(4)

siłki by nie wystawiając się na strzał, oswoić się od ciężkiego plecaka. Udało mu się to wreszcie. Z uczuciem niezmiernie ulgi umieścił pakunek obok skały, podwajając nie mały w ten sposób swój wał ochronny. Momentalnie trzasnęła weń kula, jedna potem druga. Carrigan usłyszał szczerk blaszanki i zastanowił się przez chwilę, czy w tem wszytkiem jego ekwipunek nie ulegnie kompletnej zagładzie.

Po raz pierwszy mógł teraz otrzeć pot z twarzy i wyprostować członki. Mógł także rozwarzyć sytuację. Niezachwianie wierzył w potęgę umysłu — „Mózg może wszytkiego dokonać!” — twierdził zawsze — „Dobry mózg jest stanowczo lepszy niż dobry karabin!”

Będąc mniej skrępowany fizycznie potrafił łatwiej zebrać rozproszone myśli. I odrazu zadał sobie pytanie kim jest człowiek strzelający doń tak zaciekle i z tak zdumiewającą precyzją. Co to za jeden?

Nowy grzechot ołowiu po blaszankach w przykry sposób pokreślił to zagadnienie. Pocisk uderzył tak blisko jego ręki, że Carrigan się wdrzgnął poczem, osłonięty skałą i

plecakiem, począł gorliwie zgrzebywać piasek dla dodatkowej ochrony.

Po trzecim dzwienku rozpaczy ze strony jego naczyń kuchennych, nastąpiła chwila ciszy i Dawid, mimo tragicznego położenia, kpiące zmrużył oczy. Ironja losu bawiła go mocno. Na otwartej wydnie, pod prostopadłymi niemal promieniami słońca, panował piekielny upał. Bez trudu mógł trafić kamieniem w miejsce, na którym wielkooka pliszka, dziobiąc coś kiwała się to w tył, to naprzód, za każdym ruchem rozprawiając przyjaźnie, wszystko wokoło nosiło cechę przyjaznej pogody. Tuż poza ptakiem rzeka nuciła perłiste rzeźwiącą pieśń. Po drugiej stronie chłodny bór cieniasty i radosny, nabrzmiał tętmem ukrytego życia. Była właśnie pora wicia gniazd. Trwał nieustanny szczebiot. Drobny brunatny śpiewak wyfrunął na konar brzozy i Carrigan widział jak pod piórkami gardelko pęcznie mu pieśnią. Drobne ciało małe co większe niż kanadyjski orzech, zaokrągliło się niby piłka usiłując koniecznie przescigać trele innych zawodników.

(D. c. n.)

KRYZYS POLSKIEGO PRZEMYSŁU WŁOKIENNICZEGO

Dwie szczególnie dziedziny naszego przemysłu cierpią obecnie wyjątkowy kryzys: włókiennictwo i skórnictwo. Tak w jednej jak i w drugiej branży widzimy, że stare, znane zakłady przemysłowe bądź giną, bądź też popadają w stan ciężkiej niemocy i zmuszone są do szukania ratunku często z takiej strony, która zamiast pomocy, przynosi zgnębienie.

Analizując przyczynę tego smutnego stanu rzeczy, który dopiowadza do nędzy szerokie warstwy ludzi pracy, a przez to staje się powodem uzasadnionego gromadzenia materiałów społecznie zapalnych, musimy stwierdzić, że są one bardzo różnorodne.

Na stan ten składa się przede wszystkim utrata rynków rosyjskich, bez których nie mielibyśmy Łodzi i całego włókiennictwa w dzisiejszej skali. Kolos rosyjski, jako to wielkie koło w maszynie gospodarki światowej, zastąpiony został małym kółkiem wegetacji bolszewickiej; ludność tego państwa, licząca dziś około 150 milionów, prowadzi przeważnie życie pierwotne. Spożycie rynku rosyjskiego spadło do minimum i nikt przewidzieć nie zdoła, kiedy nastąpi poprawa. Niewątpliwie przyczyną trudności naszego życia przemysłowego, a szczególnie w wymienio-nych dwóch branżach, jest też dzisiejszy system podatkowy i liczne świadczenia socjalne, które mają jakoby uszczęśliwić robotnika, lecz i tak go nie zadowalniają, gdyż nikt nie może zapewnić rzeszom pracowniczym stałej pracy tego fundamentu wszelkiego dobrobytu. Na niemożność stosunków wpływa także zła koniunktura na rynku światowym, brak jakiegokolwiek równowagi w życiu gospodarczym powojennego świata, jak również wyjątkowy kryzys w rolnictwie, który zmusza rolników do zupełnego ograniczenia ich potrzeb.

Wszystkie te przyczyny są ogólnie znane i powoli tylko mogą być złagodzone.

Głównym jednak źródłem tragizmu położenia przede wszystkim naszego włókiennictwa jest wciąż niezrównoważona atmosfera moralna, którą nie tylko nie ulega zmianie na lepsze, lecz przeciwnie, staje się coraz nieznosniejsza, coraz cięższa, tak, że ludzie duszą się w niej dosłownie.

Przyglądając się bliżej naszemu przemysłowi włókienniczemu, a szczególnie metodom sprzedaży jego wytworów, śmiało możemy powiedzieć, że przemysł ten nie ma ko-2-ga szpalta mu sprzedawać towaru, gdyż brak nam uczciwej warstwy kupieckiej. Nie będziemy powtarzali znanych rzeczy, jaka jest wartość moralna olbrzymiej większości kupców włókienniczych, kto kupuje towary na kredyt i ilumięsyczny, jak się ceni dziś słowo kupieckie, co robią sobie ludzie z dopuszczania weksli do protestu, jak trudno jest wywindykować należność itd.

Przedewszystkiem zaznaczyć musimy, iż nie pomoże tu żadna chwilowa czy na dłuższą metę obliczona pomoc kredytowa, o której zresztą trudno byłoby myśleć w chwili obecnej — trzeba tutaj zbadać samą istotę niedomagań.

Uważano, iż dla skierowania włókiennictwa (przemysłem skórnictwem należałoby za-

jąc się oddzielnie) na inne tory możliwe są następujące drogi: 1) zorganizowanie bądź przez oddzielne fabryki, bądź ich związki miejsc sprzedaży hurtowej i detalicznej w ważniejszych ośrodkach kraju, 2) zakładanie spółdzielni manufaktury, 3) stopniowe tworzenie nowej warstwy kupców.

Wszystkie te trzy drogi mogą doprowadzić do celu, i należałoby niezwłocznie przystąpić do ich realizacji. Rzecz zrozumiała że nie wszędzie kupiectwo przedstawia się bez nadziei, że są miejsca, gdzie fabrykant wie, komu oddaje towar. O

O ile tworzenie miejsc sprzedaży przez fabryki jest rzeczą samych przemysłowców, a zakładanie spółdzielni musi wyjść do ogółu uświadomionych konsumentów, o tyle tworzenie nowej warstwy zdrowego kupiectwa winno się łączyć ze szkolnictwem handlowym, wypuszczające rok rocznie poważne zastępy młodych pracowników, którzy często, nie mogąc znaleźć zajęcia w handlu stają się biuralistami i nie mogą praktycznie wykorzystać nabytej wiedzy.

W tym celu należałoby stworzyć poważ-

na organizację młodych wyszkolonych handlowców, którzy przy pomocy przemysłu, a z drugiej strony czynników rządzących i przedstawicieli nauki mogliby rozpocząć budowę nowej warstwy kupiectwa, któraby miała pewne podstawy etyczne.

Jesteśmy z góry przekonani, że projekt ten jest trudny do przeprowadzenia, a przede wszystkim trzeba się liczyć z apatią przemysłowców; uważamy jednak, że samo badanie nie prowadzi do poprawy, że choć kilka jednostek o szerszym horyzoncie myślowym musi zastanowić się poważnie nad tem, że półśrodki nie pomogą, lecz, że trzeba rozpocząć budowę od fundamentów.

Poza tem należałoby, nie czekając ukończenia prac komisji kodyfikacyjnej, opracować wytyczne zmian ustawodawstwa upadłościowego, które traktuje obecnie zbyt łagodnie bankructwa złośliwie i przez niekarałość demoralizuje szerokie warstwy ludzi pracujących na polu przemysłowo-handlowym.

J. C.

Co kraj, to obyczaj

Jak czczą zasłużonych

Dla uczczenia jubileuszu 10- lecia rządów adm. Horty'ego, regenta Węgier, ma stanąć wkrótce w różnych punktach miasta węgierskiego 9 monumentalnych budowli użyteczności publicznej, wśród nich przewidziany jest nowy most, łączący Budę z Pesztem. Rada miejska w Budapeszcie postanowiła na pamiątkę jubileuszu założyć przytułek dla ubogich imienia Mikołaja Horty'ego oraz schronisko dla matek im. małżonki regenta prócz tego 38.000 ubogim przyznano bezpłatne obiady.

Dożywotni prezydent Czechosłowacji Masaryk obchodził niedawno 80-tą rocznicę swych urodzin. Czesi bardzo uroczyście dzień ten obchodzili, jednakowoż uczcili go przede wszystkim pracą: w dniu obchodu stolica Czechosłowacji Praga przybrana była flagami narodowymi, ulice, place, domy, wystawy sklepowe tonęły w powodzi zieleni i kwiatów, normalne życie jednak nie uległo przerwie; od rana sklepy otwarte były, bura, fabryki i warsztaty czynne. Dopiero w godzinach popołudniowych odbył się pochód,

w którym wzięli udział wszyscy wolni od pracy, miejscowi i przyjezdni. A zebrało się tego ze 300.000

To u Węgrów i Czechów. A u nas?

Coprawda my nie mamy swego ani Horty'ego ani Masaryka. Mamy jednak ludzi, którym pewien odłam społeczeństwa przypisuje zasługi w stosunku do Polski nawet przewyższające zasługi Masaryków i Horty'ów. Feszty tych i u nas czci się różnymi obchodami, i to nie tylko z okazji jubileuszów ale z powodu innych różnych mniej ważnych okoliczności, jak imieniny, urodziny, itp. Ale u nas jakos nie nie słychać o „monumentalnych budowliach użyteczności publicznej”, natomiast niemal codziennie mamy capstrzyki pochody, marsze, defilady, rauty, wiwaty, no... i pomniki.

Z mostu jaki sobie Węgrzy w Peszcie po budują, pożytek niewątpliwy będą mieli wszyscy, a z pomnika? conajwyżej jaka wrona czasem na nim usiądzie.

Ha, co kraj, to obyczaj.

—000—

Helena
Menażerka

Dziki koń z rogami

Nowosprowadzone okazy: lwy, tygrysy, lamparty małpy, żbiki, oszloty, węże, mrówkojady i w. in. zwierząt

Ostatni miesiąc
SENSACJA!

ROZMAITOSCI ZE SWIATA

Historja „listów łańcuchowych”

Laureatka nagrody Nobla o głupim zabobonie

Ukazujące się w naszych sferach t zw. listy łańcuchowe, przesyłane z miejsca na miejsce mają swą historję.

Było to w r. 742. W Rzymie rządził Papeż Zacharyusz, który postawił w stan oskarżenia dwóch braci zakonnych za rozpowszechnienie listu, który miał spaść z nieba w Jerozolimie. List ten przesyłany z rąk do rąk impowędrował przez szereg miejscowości i doszedł nakoniec do Rzymu. Tu za rozpowszechnianie jego oskarżył Papeż winnych, którym zarzucił, że są bezwzględnie ludźmi niepoczytalnymi i postępują jak dzieci bezmyślnie.

Po trzech posiedzeniach sądu zapadł wyrok, orzekający, że winni mają być zamknięci w klasztorze dla odbycia pokuty, a ośmiu przez nich rozpowszechnianym, należy zamknąć do archiwum, dla wiecznego wstydu innych.

Pomimo takiego wyroku niejednokrotnie później pojawiały się jeszcze takie listy tak, że cesarz Karol Wielki był zmuszony wystą-

pić przeciwko temu ze specjalnym zakazem.

Oto, co pisze w tej kwestji wielka szwedzka powieściopisarka, Sigrid Undset, laureatka nagrody Nobla.

— Mogę nerwowo ofiary tych „listów” pocieszyć, że ja sama przerwałam około 20 takich łańcuchów listów i nie spodkalo mnie z tego powodu żadne nieszczęście, o ile nie można nieszczęściem nazwać otrzymanie nagrody Nobla. Przypominam sobie, że właśnie rankiem tego samego dnia, gdy mi tę nagrodę przyznano, podarłam jeden z takich listów na sto kawałków i rzuciłam do kosza.

— Nie mogę zrozumieć, jak ludzie mogą na takie idjotyzmy poświęcić czas i pieniądze. Byłoby dobrze, gdyby tych, którzy tego rodzaju listy posyłają, skazywano na grzywnę pieniężną na subsydia i na budowę lecznic dla nerwowo i umysłowo chorych, t. j. na ofiary tego szkodliwego i głupiego zabobonu.

Kobiety pracujące w krajach europejskich

Najwięcej jest ich we Francji

Jeśli chodzi o Europę, to każdy kto zna najważniejsze kraje naszego kontynentu, wie że największy procent kobiet pracujących zarobkowo posiada oczywiście Francja. Kto był we Francji (zwłaszcza w Paryżu) zauważył z pewnością, jak pracowita jest kobieta francuska — nawet z zamożniejszych sfer — pracuje zarobkowo.

I istotnie: jeżeli weźmiemy do ręki międzynarodową statystykę zatrudnienia kobiet, to przekonamy się, że na pierwszym miejscu tej statyst. figuruje Francja (Niemcy zajmują trzecie miejsce).

We Francji 43 proc. ludności kobiecej pracuje zarobkowo; w Finlandji, która zajmuje drugie miejsce pod tym względem, 37 proc., w Szwajcarji 31.; we Włoszech 29 proc. w Anglii stosunkowo niedużo, bo 26 proc.; co tłumaczy się zapewne klęską bezrobocia gnębiącą ten kraj; w Czechosłowacji 25 proc. w Belgji 19 proc. w Hiszpanji 17 procent.

Nie wolno karać kobiety za to, że została starą panną

Opinia kobieca w Austrii z niezwykłą jednomyślnością, ostro piętnuje projekt opodatkowania starych panien, jako niczem nie uzasadniony zamach na wolność kobiety.

Zwolennicy projektu (bo zwolenniczek chyba niema) twierdzą, że skoro kobiety pragną utrzymać równe z mężczyznami prawa, winny również uznać konieczność równych obowiązków.

„Nie wolno karać kobiety za to, że została starą panną!” — wołają przeciwniczki projektu a jest ich podobno legion. — Między staropanięstwem a starokawalerstwem jest wielka różnica.

Każdy mężczyzna może się ożenić, jeśli tylko chce — istnieje przecie znaczna nadwyżka kobiet i gdyby nawet wszyscy mężczyźni pożenili się, jeszcze pozostałaby z konieczności pewna ilość niezamężnych kobiet.

Ale bardzo wielu mężczyzn, często takich właśnie którym stanowisko i sytuacja

materiałna pozwala na założenie ogniska domowego, uchyla się od spełnienia tego obowiązku społecznego i to z różnych, wcale nie przekonujących powodów. Pominawszy mężczyzn, obarczonych chorobami lub kalectwem, którzy nie mogą znaleźć zdecydowanej na przykrości pożytku z nimi towarzyski, wielu mężczyzn nie żeni się jedynie z egoizmu, nie chcąc obciążać się obowiązkiem męża i ojca inni znowu pozostają samotni ponieważ nie natrafili na „ideał”, jakim jest dla nich „cudownie piękna milionerka”.

I z winy takich właśnie mężczyzn, sabotujących małżeństwo z pobudek egoistycznych kobiety, które nie zdołały znaleźć sobie męża, mają płacić podatek? Nie, to byłoby niesprawiedliwością, krzywdą, tyranją męskiej połowy ludzkości! — wołają zagrożone podatkiem staropanięstwem obrończynie „godności i wolności niewieściej”.

Ano, zobaczymy, kto wygra!

Tragedja aktorki

Zemsta zazdrosnego męża

Wielkie zainteresowanie w całym Włoszech budzi obecnie proces przeciwko 45-letniemu przemysłowcowi, Karolowi Benellemuj stojącemu pod zarzutem zastrzelenia swej 34-letniej żony, głośnej artystki dramatycznej, Franciszki Banelli.

Oto bliższe szczegóły tej sensacyjnej afery:

Pani Banelli, znana zarówno ze swych wspaniałych kreacji aktorskich jak z nieprzeciętnej urody, odgrywała wybitną rolę w życiu towarzyskim Rzymu, gdzie stała mieszkała. Przed kilku laty wyszła ona za mąż za bogatego przemysłowca, dla którego czuła tylko sympatię.

Benelli, szalenie zazdrosny o piękną żonę, został niedawno uwiadomiony listem anonimowym, że Franciszka go zdradza.

Zaczął żonę śledzić i przekonał się, że tak było rzeczywiście. Oto pewnego dnia, gdy żona wsiadła do auta, podążył za nią i przekonał się, że udała się do pewnego młodego i przystojnego malarza.

Tego samego wieczora doszło między małżonkami do gwałtownej sprzeczki, która doprowadziła wreszcie do tego, że uniesiony wściekłością i gniewem przemysłowiec strzelił do żony, raniąc ją śmiertelnie.

Wyrok w tym ciekawym procesie oczekiwany jest z wielkim zainteresowaniem.

U historii szachów

Berio cesarstwa wzamian za głowę

Gra w szachy uważana jest za jedną z najstarszych i najszlachetniejszych gier. Grecy, Chińczycy i Hindusi przypisują sobie wzajemnie zaszczyt wynalezienia tej gry. Jak pisze rzymska „Vita Femminile”, gra w szachy została wynaleziona przez filozofa hinduskiego z V wieku, niejakiego Sissa, któremu przesuwanie figur na szachownicy dopomagał ow rozmyślaniu nad tajemnicami religji braminskiej. Pismo przypomina, że wśród najzapaleńszych graczy w szachy zalicza się Karol Wielki, który zaryzykował w parji, rozgrywanej ze swym dworzaninem Carrino, berlio cesarstwa wzamian za głowę dworzanina. Stawka niesłychana wzmogła zapal dworzanina, który wygrał, zadowolając się wygrną, bez żądania wygrnego berla.

MIĘJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY.

Od dnia 18.III do dnia 24.III 1930 r.

Dla dorosłych

CUDA KINEMATOGRAFJI

(Z tajemnic operatora filmowego)

w czasie wyświetlania osobisty występ operatora filmowego JOZEFA MAYENA

Przygody grubaska,

Tłuszczka i Pączka

ORAZ Trzej dzentelmeni

Dla młodzieży

DALSZE DZIEJE TARZANA

według powieści Edgara Rice Burrouga

Na co kobiety tracą pieniądze

Do 35 proc. na stroje

Znany socjolog amerykański, profesor uniwersytetu Columbia, Locko, przeprowadził niezwykle interesującą ankietę na temat: na co wydają kobiety pieniądze ciężko nieraz zapracowane.

Rozesłał on kwestjonariusz do paru tysięcy kobiet, pracujących w 43-ch różnych zawodach i otrzymał charakterystycznie jednolite odpowiedzi.

Otóż zaledwie niecałe 10 proc. kobiet, pracujących zawodowo w wieku od 15 do 45 lat nosi pończochy bawełniane oraz skromne dessous, zaś ponad 90 proc. ubiera się tylko w jedwabie, pomimo mizernego i ledwie wystarczającego na utrzymanie wynagrodzenia, wydając przeciętnie od 20 do 35 proc. pensji na stroje, a co najmniej 5 proc. na kosmetyki i tyleż na fryzjera i manicure. Co piąta kobieta posiada eleganckie futro, a niemal wszystkie mieszkały więcej niż skromnie, nieraz w opłakanych warunkach i stale prawie niedojadają.

Większość odpowiadających na ankietę uzasadniała swe postępowanie w ten mniej więcej sposób:

Gdybyśmy przestały się ubierać elegancko, starannie fryzować, szminkować i perfu-

mować, nie pomogłaby nam ani zdolność, ani największa pracowitość. Musiałibyśmy spaść z drabiny społecznej w dół bez nadziei wybiecia się na wyższe stanowisko. Jedynie elegancki wygląd umożliwia kobiecie pracującej zawodowo podobanie się mężczyznom i znalezienie odpowiednio usytuowanego męża, który zapewniłby żonie spokojne i wolne od pracy życie.

A więc: chcąc dobrze wyjść za mąż trzeba się elegancko ubierać, a chcąc przy mizernych zarobkach elegancko się ubierać trzeba sobie odmawiać wszystkiego innego, nawet dostatecznego pożywienia.

Całe to rozumowanie w tym jednym wypadku możnaby uzasadnić, gdyby rzeczywistość zdolnościami i pracowitością kobieta nie mogła niczego się dobić w życiu, a wszystkiego — eleganckim strojem i wyglądem.

Jednak tak źle nie jest. Większość kobiet, naprawdę zdolnych i ambitnych, osiąga w pracy zawodowej poważne stanowiska, dające więcej sposobności do szczęśliwego zamążpójścia, niż wykwintniejsza sylwetka kobiety, która pracuje z musu tylko i czeka na męża ze szczęśliwego zdarzenia.

—o—

„PACZULI”

Ciekawa sztuka młodego paryżanina

„Paczuli” — tak brzmi dziwaczny nieco tytuł sztuki, która w ciągu ostatniego tygodnia narobiła wiele halasu w Paryżu.

Autorem tej sztuki jest młodziutki debiutant Armand Salacron, całkowity jej tytuł brzmi: „Paczuli, czy bezład miłości”, a wystawił ją teatr „Atelier”. W sztuce tej dzieje się wiele, nawet może zbyt wiele. Bohater jej przezwiskiem Paczuli, jest młodym uczonym. Pracuje właśnie nad biografią powieściową „Miłostki Korulji”, pewnej pięknej hrabiny z epoki drugiego cesarstwa. Zbiera przeważnie materiały, wyszukuje nawet żyjącą jeszcze bohaterkę i ze zdumieniem widzi, że ta, dla której w swoim czasie narzeczony nie wahał się wejść do klatki z lwami, teraz jest wyschniętą staruszką, nawpół zidjociałą i nic nie pamiętającą o swoich miłostkach.

Ale na tem nie koniec rozczarowań, jakich dostarcza bohaterowi sztuki jego praca. Zraża on dla tej właśnie pracy do siebie ko-

bięte, która go kocha, Fernandę, ucieka z domu rodziców, bo ojciec mimo podeszłego wieku zdradza matkę i puszcza się w pogoń za idealną miłością. Rezekochuje w sobie biedną robotnicę, która potem z jego powodu rzuca się do rzeki, zawijazuje romans z Rosjanką, (oczywiście), słucha wyrzutów, które czyni mu mąż Fernandy, jest świadkiem rozpaczliwej matki wobec zdrady ojca — i dochodzi do wniosku, że wszyscy ci ludzie, którymi pogardził, potrafią lepiej, głębiej i szczerzej czuć, niż on sam. Pojmuje, że ucieczka jego od tego świata była nieudany eksperymentem.

Sztuka, zawierająca wszelkie motywy, oświetlane z punktu widzenia psychologicznego, spotkała się z najsprzeczniejszą w świecie krytyką: jedni wynosili ją pod niebiosa, inni odsadzili od wszelkich walorów. Obudziła jednak w Paryżu bardzo wielkie zainteresowanie.

Śluby małoletnich Hindusów zostały zabronione

W tych dniach ma wejść w życie ustawa, zabraniająca zawierania w Indiach ślubów przed osiągnięciem przez przyszłych małżonków wieku 14 lat.

Wobec tego wybuchła obecnie wśród hindusów prawdziwa epidemia małżeństw między nieletnimi. Żenią się i wychodzą za mąż dzieci w wieku 9-ciu i 12 lat. Między innymi, w miejscowości Czenzura zaszedł nie-

zwykły wypadek dla Indji że do ślubu stanął narzeczony w wieku 7-ciu lat z dziewczynką 3-ich lat. Narzeczoną przyniosła na rękach matka, narzeczony zaś przyszedł sam.

Epidemia ślubu objaśnia się pragnieniem wyzyskania krótkiego czasu, pozostającego do wejścia w życie nowej ustawy. Żenią się także i starsi ludzie, w wieku 50 i 60 lat, z dziewczynkami 10 i 12-letnimi.

FALE KROTKIE

MAJĄ ZNAKOMITE DZIAŁANIE FIZJOLOGICZNE

Z pośród wszelkiego rodzaju promieni, fale krótkie pod względem działania na substancje biologiczne zajmują zupełnie wyjątkowe miejsce. Z jednej strony nie są one pochłaniane przez powierzchnię napotykanego ciała, jak to się dzieje z jeszcze krótszymi falami cieplnymi, z drugiej zaś — wytwarzają dosyć silne pole elektromagnetyczne, którego działanie przenika daleko w głąb poddanego ich działaniu ciała.

Doskonałą koncentrację energii tych fal daje się osiągnąć w polu kondensatora, sprzężonego indukcyjnie z obwodem wtórnym nadajnika krótkofalowego. Działanie fizjologiczne tych promieni polega głównie na silnym ogrzewaniu obiektu.

Obserwować je można szczególnie doskonale na małych zwierzętach; u morskich świnek i królików np. udawało się podnieść temp. do 40 st. i więcej. Osiągnięcie dość podobnego skutku u większych zwierząt i ludzi jest tylko kwestją techniki. Jest też rzeczą prawdopodobną, że na tej drodze uda się osiągnąć w wielu wypadkach zbawienne skutki lecznicze wobec wielkiej wrażliwości cieplnej wielu czynników chorobotwórczych.

Humor

DELIKATNA PRZYMÓWKA

— Wie pan, panie Biedulski, co spojrzę na pana, — to mi się zaraz Klepacki przypomnia.

— Ciekawe dla czego??

— A bo mi jest winien pięćset złotych i dotąd nie oddał

DOBRE LEKARSTWO

Dwudziestoletni syn, student uniwersytetu, zwraca się do ojca:

— Muszę ci zrobić, pewne wyznaczenie.

Nie gniewaj się na mnie: zakochałem się w subretce operetkowej Lizi Mitzi.

— Czy mogę się gniewać na ciebie za to? Kiedy byłem w twoim wieku, też się w niej kochałem.

U FOTOGRAFA

— Czy pan robi fotografie wielkości naturalnej?

— Ależ naturalnie! To moja specjalność!

— To ślicznie... Proszę oto pocztówka z wizerunkiem wodospadu Niagary.

KOGUTEK
DLA OSOBNICZEGO
UŻYCIWA NAZUPORCZYSTWY
BÓL GŁOWY

OSTRZEZENIE. Chcąc nabyć proszek naszego wyrobu należy przy kupnie zaakcentować wyraźnie zadać oryginalnych proszków z „KOGUTKIEM” Góreckiego. Zwracając uwagę i od rzucając uporczywie polecane naśladownictwa w podobnym do naszego opakowaniu.

KRONIKA

KALENDARZYK

Wtorek 18 marca — Gabryela

TEATRY

Teatr Miejski Dziwne wędrówki Salwermosera
Teatr Popularny — Zemta o mur graniczny
Teatr Kameralny — Marja i ?

WIDOWISKA

Bajka — Huragan
Casino — Zdrada stanu
Palace — Cagliostro
Czary — Riff i Raff jako strzelcy
Wodewil — Miłość księcia Serzjusza
Odeon — Awantury miłości
Grand — Kino — Higiena seksualna
Luna — Jego niewolnica
Mimoza — Tajdze Sybiru
Resursa — Przekleństwo krwi
Splendid — Śpiewak Jazbandu
Zachęta — Ostatni syn
Corso — Władca stepów
Capitol — Noce szalone, noce katarskie

—oO—

Wiadomości bieżące

Rekolekcje dla inteligencji
w kościele św. Krzyża

W najbliższą niedzielę, dnia 23 marca, rozpoczną się w kościele św. Krzyża o godzinie 1 po południu rekolekcje dla inteligencji, mianowicie dla pań, i trwać będą przez pierwsze trzy dni tygodnia, przez następne zaś trzy dni będą prowadzone rekolekcje dla panów.

Jedne i drugie ćwiczenia duchowne prowadzić będzie O. Jakowski, prowincjał Księży Marjanów, z Warszawy

Bilety wejściowe ze szczegółowym programem wydawane są w zakrystji i kancelarji (Przejazd 13) św. Krzyża.

Zasiłki dla ćwiczących

W związku z tegorocznymi ćwiczeniami wojskowymi ukaże się również zarządzenie w sprawie zasiłków wypłacanych rok rocznie rodzinom osób powołanych na ćwiczenia.

Stawki według których dotychczas wypłacano zasiłki są bardzo małe i wynoszą 90 groszy, 1,10 i 1,30 dziennie. Rzecz jasna, że te rodziny, którym na ćwiczenia zabrano jedynego żywiciela nie są w stanie wyżyć się z tych zasiłków.

Projektuje się podwyższenie stawki. Poza to cała ta procedura pozostanie ta sama i osoby starając się o wypłatę zasiłków będą musiały zgłosić także udokumentowane i uмотywowane podania jak w latach ubiegłych (p)

OŚWIADCZENIE

Wobec licznych zapytywań, skierowanych do nas katolików m. Łodzi, zasięgnąwszy informacji w Kurji Biskupiej Łódzkiej, niniejszem zawiadamiamy, że przybyły do Łodzi z odczytami ks. Czesław Oraczewski jest kapłanem zawieszonym w czynnościach przez władzę duchowną (zasuspendowany) i że wypowiedziane przez niego odczyty zasadą są wyłącznie jego osobistymi zapatrywaniami.

Sekretariat Akcji Katolickiej
Djecezji Łódzkiej

Oslawiony Cz. Oraczewski
znów przyjedzie do Łodzi

Czy są jeszcze naiwni słuchacze?

Jak donosiliśmy na odczycie osławionego Czesława Oraczewskiego we Lwowie obrzona publiczność manifestowała przeciw „prelegentowi” tak mocno i dobitnie, obrzucając go jajami, że tylko pod osłoną poljeji udało mu się przemówienia dokończyć.

Wobec tego, że Oraczewski grasuje ostatnio nieustannie, tytułem „księdza” balamucąc społeczeństwo lwowskie, kurja biskupia udzieliła pismom tamtejszym wyjaśnień, że Oraczewski jest zasuspendowany i że wyrażane przez niego poglądy i nauki nie są zgodne z zapatrywaniami władz Kościoła Katolickiego.

Jak się dowiadujemy, w ostatnich objazdach, Oraczewski zeruje na akcji przeciw prześladowaniom religijnym w Rosji i głosi „świętą krucjatę zbrojną” przeciw Sowiетom. Zarazem, aby pozyskać dla swoich wystąpień i odczytów protekcję sfer urzędowych i wogóle sanacyjnych, ostro gromi tych, którzy „podrywają jedyny i zbawczy autorytet wódza narodu”, który „jedynie może nas prowadzić do walki z bolszewikami”.

Obecnie afisze rozlepiane na murach Łodzi zapowiadają przyjazd tego przedsiębiorcy od oglupiania ludzi (zasuspendowanego przez Kościół za niemoralne życie) do Łodzi na szereg odczytów. Ostrzegamy naszych Czytelników przed naukami tego osobnika.

Obecnie afisze rozlepiane na murach Łodzi zapowiadają przyjazd tego przedsiębiorcy od oglupiania ludzi (zasuspendowanego przez Kościół za niemoralne życie) do Łodzi na szereg odczytów. Ostrzegamy naszych Czytelników przed naukami tego osobnika.

—oO—

DAJCIE OBIAŁ MŁLEJĄCEMU Z GŁODU DZIECKU

Odezwa Ligi Katolickiej do społeczeństwa

Przed tygodniem zwróciliśmy się z apelem o niesienie pomocy dzieciom katolickich szkół powszechnych. Na zew liczne rodziny katolickie pospieszyły z pomocą, zaoferowując obiad dla biednego dziecka, a nawet dając mu ubranko. Atoli w stosunku do potrzeb, te ofiary nie są wystarczające. Wskutek ciężkich warunków ekonomicznych, liczne rzesze dzieci szkół powszechnych naszego miasta nie mają w domu koniecznego utrzymania. Obowiązkiem tych, którzy mają środki ku temu, jest nieść pomoc tym młodym latosiom. Obowiązek wspomagania biednych wynika z katolickiego pojęcia własności prywatnej i nakazu danego nam przez Mistrza naszego. Ponadto przemawia zatem potężnie interes narodu i konieczność pokoju społecznego.

My więc katolicy musimy dowieść, że, dając do celu nadprzyrodzonego, nie zapominamy także o doczesnych warunkach życia, że dobra doczesne nie są dla nas celem, ale środkiem jedynie do spełnienia zadań, że głosząc zasadę wysokiej godności człowieka, nie

wyznajemy jej tylko w teorii, ale praktycznie stosujemy, mając czule serce na wszelką nędzę, a zwłaszcza tych maluczkich.

Staje tedy przed nami Chrystus i potężnym głosem odzywa się do nas katolików. Coście uczynili jednemu z tych maluczkich — mniemieście uczynili. Nie wiele zaś żąda, bo tylko jednego dziennie obiadu dla mdlejącego z głodu katolickiego dziecka. Czyż to dużo? Czyż u nas nie niszczy się więcej? Zastanówmy się! Możeby przecież biedne dziecko mogło otrzymać obiad? Szkoły nie poniesiemy żadnej, a spełnimy czyn miłosierdzia i obowiązek narodowy.

Po raz wtóry apelujemy do szlachetnych uczuć zamożniejszych obywateli naszego miasta, by zechcieli przyjść z pomocą.

Zgłaszać obiady można telefonicznie Nr. 220-14, lub osobiście — Biuro Akcji Katolickiej — ul. Ks. Skorupki 1-a.

Katolicy — czekamy na ofiarności!

Sekcja Charytatywna T. K. K.

—oO—

—oO—

ZAKOŃCZENIE DWUDNIOWEGO ZJAZDU
STATYSTYKÓW MIEJSKICH

Doniosłe uchwały w kwestji powszechnego spisu ludności w Polsce

W dniu onegdajszym zakończył swe obrady dwudniowy zjazd statystyków miejskich który obradował w sali łódzkiej rady miejskiej. Na zjeździe zostało wygłoszonych szereg referatów z różnych dziedzin, a między innymi ogłosił referat dyr. Zaleski z Poznania na temat: „Statystyka ruchu napływowego ludności” i E. Strzelecki z Warszawy na temat: „Statystyka wypadków ruchu ulicznego”, które to referaty wywołały ożywiającą dyskusję w której wzięli udział liczni uczestnicy zjazdu.

W drugim dniu zjazdu w godzinach popołudniowych uczestnicy udali się na poleśie Konstaktynowskie, gdzie zwiedzili budującą się kolonje robotnicze.

Po referatach dokonano wyboru nowego komitetu wykonawczego, w skład którego weszli pp. prof. Z. Limanowski z Warszawy, prof. dr. Władysław Bigeleisen, naczelnik E. Rosset i dyr. Zaleski z Poznania.

Następnie przegłosowano rezolucje zjazdu, w której między innymi stwierdzono konieczność przeprowadzenia powszechnego sp

su ludności w Polsce najpóźniej w roku 1931 wyrażono przytem życzenia, aby spis odbył się około 10 grudnia a nie jak proponuje główny urząd statystyczny w dniu 31 grudnia 1931 roku.

Zalecono również miejskim biurom statystycznym aby spowodowały rewizję podziałów administracyjnych swych miast w kierunku stworzenia dzielnic możliwie jednolitych pod względem struktury zamieszkania ludności, społecznej gospodarczej. Przyjęto pozatem wniosek naczelnika Rosseta w sprawie dotychczasowych podstaw statystyki ruchu budowlanego wniosek dr. Michalewicza ze Lwo wa w sprawie upoważnienia miast przeprowadzenia lokalnych spisów ludności oraz wniosek J. Derengowskiego w sprawie umieszczenia na porządku dziennym następnego zjazdu sprawy ujednostajnienia zasad statystyki opeki społecznej.

Postanowiono odbyć następny zjazd w kwietniu roku 1931 w Katowicach, o ile warunki lokalne na to pozwolą.

—oO—

Nierumprawiani dorożkarze

Pan Starosta Dychdalewicz z dniem 17 marca r. b. zniósł obowiązek nakładania numerów dorożkarskich na plecy osób, powożących dorożkami konnymi, z uwagi na to że tego rodzaju cechowanie ludzi uwłacza godności ludzkiej i jest zabytkiem z czasów niewoli, nieodpowiadającym duchowi czasu. Aby jednak Nr. dorożki pozostał na widocznym miejscu, Pan Starosta polecił umieszczać go na koźle z lewej strony, obok taksy opłat za jazdę.

Przedstawienie w Domu Ludowym

W domu Ludowym Przejazd 34 w środę dnia 19 marca b. r. o godz. 8 wieczorem odbędzie się przedstawienie teatralne na którym odegrane zostaną trzy jednoaktowe komedje p. t. „Filiżanka herbaty” „Schadzka” „Go go”

„Silniki spalinowe”

Dzisiaj, wtorek dnia 18-tego marca o godz. 8-ej wiecz. w lokalu Polskiej YMCA przy ul. Piotrkowskiej 89 p. Henryk Chmielewski technolog mechanik absolwent Państwowego Szkoły Budowy Maszyn w Poznaniu, wygłosi odczyt p. t. „Silniki spalinowe” Wejście dla wszystkich bezpłatne

Obchód 25-iej rocznicy strejku szkolnego

Komitet obchodu zwraca się z ponowną prośbą do wszystkich którzy myślą i czynem akcją ówczesną strejku szkolnego popierali a dziś chcą wziąć udział w obchodzie o składzie nie swych nazwisk i adresów na ręce przewodniczącego Komitetu p. Edmunda Pfeiffera Karatorjum O. Ł. do dnia 21 b. m.

Z Strzeleckich
Za Komitet: (—) Dr. J. Szustrowa
(—) Edmund Pfeiffer

Kronika policyjna

POZARY

W nocy z dnia 16 na 17 b. m. w składzie mebli Felkentauba przy ul. Narutowicza Nr. 12 w Łodzi, z nieustalonej przyczyny wybuchł pożar, który ugasił po półtoragodzinnej akcji II Oddział Straży Ogniowej. Straty na ogół nieznaczne.

W dniu 13 marca r. b. o godz. 3 m. 30 z nieustalonej przyczyny zapaliła się sterta pszenicy, znajdująca się w polu na terenie Spławie, będących własnością Furmańskiego Tomasza. Spłonęły doszczętnie dwie sterty pszenicy wartości 10,000 zł. Zachodzi podejrzenie podpalenia. Dochodzenie w toku

Organizacje kupieckie nie są w możliwości Opanować rozpaczliwych wystąpień kupiectwa

Kupiectwo polskie, zrzeszone w Stowarzyszeniu Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijań w Łodzi i w Oddziałach: Łęczycy, Zduńskiej-Woli, Aleksandrowie k/Łodzi, Poddębicach i Warcie, świadome powagi chwili, na Nadzwyczajnym Ogólnym Zebraniu w dniu 16 marca 1930 roku stwierdza:

1) że przemysł i handel przeżywa niebywały w dziejach naszego państwa kryzys, który wyczerpał wszelkie zasoby i prawie doszczętnie poderwał byt wszystkich placówek gospodarczych,

2) że kryzys ten spowodowany został w przeważnej części niesprawiedliwym i rujnującym miasta — systemem podatkowym, a w szczególności najwięcej dotkliwym podatkiem obrotowym,

3) że minimalne żądania reformy podatkowej, wysunięte przez zrzeszenia gospodarcze i Izby Przemysłowo-Handlowe, — zostały przez Ministerstwo Skarbu zlekceważone, skutkiem czego, należy się spodziewać dalszego pogłębienia panującego kryzysu, a nawet zniszczenia tych niewielu placówek gospodarczych, które utrzymały się jeszcze na powierzchni życia,

4) że nieuwzględnienie najbardziej żywotnych, w chwili obecnej, postulatów kupiectwa w sprawie reformy podatkowej spowodowało ogólne rozgoryczenie, tak dalece

posunięte, że organizacje zawodowe nie są w możliwości opanować rozpaczliwych i nie skoordynowanych wystąpień kupiectwa,

5) że zrzeszone w naszej organizacji kupiectwo i przemysł nigdy nie uchylały się od sprawiedliwych danin państwowych, lecz nie mogły się zgodzić, ażeby równowaga budżetu państwowego była osiągana nie przez oszczędności w wydatkach państwowych, lecz nadmiernymi i rujnującymi podatkami i świadczeniami, nakładanymi na sfery gospodarcze miast.

Z powyższych względów Nadzwyczajne Ogólne Zebranie Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijań w Łodzi protestuje najusilniej przeciwko cofnięciu przez Ministerstwo Skarbu przyobiecanych ulg podatkowych i wzywa Zarząd Stowarzyszenia do przedstawienia groźnej sytuacji kupiectwa polskiego miarodajnym czynnikom rządowym i sejmowym, oraz do podjęcia energicznych kroków, wspólnie z innymi organizacjami gospodarczymi, celem natychmiastowego uzyskania tych minimalnych najniezbędniejszych zmian w Ustawie o podatku obrotowym, które były przez Związek Izby Przemysłowo-Handlowych w Polsce zaproponowane rządowi.

Stowarzyszenie
Polskich Kup. i Przem. Chrześcijań

Teatr i sztuka

TEATR MIEJSKI
Cegielniana 63.

Dzisiaj w wtorek premiera niesamowitej, groteski Rolanda Betscha p. t. „Dziwne wędrówki Salvermosera” będącej satyrą na nieomyślność władzy i lekarzy.

W roli tytułowej Michał Znicz.

Szopka Warszawska

z powodów od Dyrekcji niezależnych nie przyjedzie

— TEATR POPULARNY —
Ogrodowa 18.

Dzisiaj, wtorek, środa, czwartek i piątek 8,30 wiecz. arcydzieło Al. hr. Fredry „Zemsta za mur graniczny”

TEATR KAMERALNY

Traugutta Nr. 1.

Dzisiaj wtorek czwartek i piątek pełna ciękawych problemów i fantastyczna komedia Chestertona „Magja” w koncertowej interpretacji I. Faleńskiej.

Jutro środa ostatnie powtórzenie „Kohanka pani Vidal” z Zofją Marcinowską

Książki nadesłane

Godzina życia mężczyzny

Łódź, przysłowiowe „złe miasto” zasłuchana w warkot trybów tysięcznych maszyn, wystukujących twardy rytm pracy, nie sprzyjała nigdy synom Apollinowym. I dlatego jeśli dziś, właśnie w momencie tragicznego załamania się życia ekonomicznego naszego miasta, znalazła się firma wydawnicza, puszczająca miesięcznie dwie wartościowe książki w świat — to fakt ten zasługuje na szczególne uznanie i uwag.

Firmą tą jest ruchliwa księgarnia „Czytaj” p. Pawlaka. Ostatnio wydawnictwo to przygotowało nam miłą i piękną niespodziankę, puszczając w świat tom feljetonów i nowel utalentowanego dziennikarza łódzkiego, Stanisława Bala, pod tytułem: „Godzina życia mężczyzny”.

Prasa łódzka i zamiejscowa przyjęła nader gorąco książkę tę, podkreślając jednocześnie wielki, nowelistyczny talent Stanisława Bala, — nie wahając się porównać go do humorystów tej miary, jak Zoszczenko lub Awerczenko. Doskonałe poczucie komizmu, żywa obrazowość, bujne fantazje i spostrzegawczość oraz jedność stylu — oto najważniejsze walory literackie Stanisława Bala.

„ODEON”

Przejazd № 2

Harry Liedtke

w erotycznym filmie p. t.

„Awantury miłosne”

W pozostałych rolach.

HILDA RAUSCH,

HARRY KENT,

KURT VESPERMAN

Nadprogram F A R S A.

„WODEWIL”

Główna № 1

Tani tydzień

„W PŁOMIENIACH REWOLUCJI..

Potężny film p. t.

Miłość księcia Sergjusza

z udziałem: BILLIE DOVE, LUCY DORRINE, ANTONIO MORENO.

Nadprogram F A R S A.

„CORSO”

Zielona 2

Tani tydzień

Sensacyjny dramat policyjno-lotniczy p. t.

Władca przestworzy

Film ilustrujący wstrząsające walki na ziemi i w powietrzu

W rolach gł. sława Ameryki Al. WILSON i urocza ELSIE FARRON

Nadprogram F A R S A.

I-szy Dzwilkowy Kino-Teatr
w Łodzi
„SPLENDID”
Na aparatach „Western Electric”
Pocz. sean. o godz. 6, 8 i 10 w.
Dziś i dni następnych
najwspanialszy przebój sezonu!

Genjalny śpiewak i artysta filmowy
AI JOLSON
Genjalny śpiewak i artysta filmowy
Jako
„SPIEWAK JAZZBANDU”
Historja życia artysty, który wyrwany z murów tradycji GHETTA zdobył największą sławę

KAROL FOLKIERSKI
INZYNIER BUDOW. i GEOMETRA PRZYSIĘGLY
Al. Kościuszki 3, I p.
Tel. 102-15 Od 1 do 3 i od 5 do 7.
Roboty pomiarowe, parcelacje i t. p.
Projekty budow., nadzór techniczny, żelbetnictwo
Plany przyłączeń do sieci kanal.
Porada prawn-administr. w sprawach technicz.

Na dogodnych warunkach
Wielki wybór **ŁÓZEK** metalowych, **WÓZKÓW** dzieciennych, **WYŻYMACZEK** amerykańskich, **MATERACY** drucianych, wyściełanych, sprężynowych higienicznych do meblowych łóżek marki „Patent” **TAPCZANY** higieniczne „Patent” Nabyć można najtaniej w fabrycznym składzie
„DOBROPOL” Piotrkowska 73
tel. 158-61 w podwórzu tel. 158-61

Buchalter-biżnista
dobry organizator i znawca spraw podatkowych, przyjmuje prowadzenie, zakładanie i zamknięcie ksiąg handlowych. Zestawienie bilansów, likwidację przedsiębiorstw oraz wszelkiego rodzaju kontrolę. Adres: ul. Andrzeja 33 m. 10

DRUCIANE
Parkany, Plecionki,
Tkaniny Gazy miedz, do filtrów „Rabitz” do robót betonowych we wszystkich metalach wyrabia i poleca
Kudolf Jung
Łódź, Wólczańska 151
Telefon. 128-97

... SZEWCY ...
Najtaniej nabyć można **SKÓRY** w każdej ilości
w Spółce Szewców
PIOTRKOWSKA 79
Al. KOSCIUSZKI 22
Tel. 158-88
(Specjalność: detaliczna sprzedaż sałówek trwałych na wodę)

OGŁOSZENIE.
Nadzór Sądowy nad firmą Kalman Brauer w Łodzi, ul. Anny Nr. 16, podaje do wiadomości, że Sąd Okręgowy w Łodzi w Wydziale Handlowym, decyzją z dnia 1 marca 1930 r. postanowił: zarządzić otwarcie postępowania układowego firmy Kalman Brauer w Łodzi, z wierzycielami
Stosownie do art. 40 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 3 za 1928, poz. 20) Nadzór Sądowy w porozumieniu z Sędzią Komisarzem wyznaczył następujące terminy sprawdzenia wierzytelności: 16 i 23 kwietnia
W jednym z dni powyżej wskazanych wierzyteli firmy Kalman Brauer pod skutkami art. 57 Roz. Prez. Rzpl. z dnia 23.12.1927 r. o zapobieganiu upadłości winni zgłosić swoje roszczenia osobiście lub przez osobę urzędowo upoważnioną z tytułami uzasadniającymi te roszczenia na listę wierzycieli. Sprawdzenie odbywać się będzie w Sądzie Okręgowym, Wydział Handlowy pokój Nr. 64 godz. 11-12 w dniach wskazanych wyżej.
Na zasadzie art. Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. lista sprawdzonych wierzycieli zostanie wyłożona w Wydziale Handlowym Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 28 kwietnia 1930 r.
Stosownie do art. 42 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. osobom zainteresowanym przysługuje prawo w terminie 7-dniowym od daty wyłożenia listy' zaskarżyć postanowienie Nadzoru Sądowego co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzytelności na listę. Skargę należy złożyć Sędziemu Komisarzowi, który spór ostatecznie rozstrzygnie. Rozstrzygnięcie Sędziego Komisarza nie pozbawia stron prawa wytoczenia powództwa przez Sąd właściwy, a to zgodnie z art. 47 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r.
Nadzór Sądowy
M. Kołński
Sienkiewicza 40

MŁODA
inteligentna pani-ka przyjmie posadę sprzedawczyni w sklepie win i wódek, tytoniowym lub kolo-nialnym. Wymagania b, skromne: za mieszkanie i utrzymanie Łaskawe zgłoszenia do administr. „Rozwoju” pod „Kolo”
392-5

SKŁADY NASION
L. Jasińskiego
Łódź, ul. Andrzeja 10, tel. 168-56
Łęczycyca, ul. Poznańska 30, tel. 125
prowadzone od 1870 roku
— polecają —
Nasiona pierwszej jakości rolne, traw, drzew, warzywne, kwiatów oraz narzędzia i przyrządy ogrodniczo-pszczelnicze, przytem nawozy, preparaty i środki chemiczne dla celów ogrod. Conniki na żądanie bezpłatnie
35-4

Ogłoszenia drobne.
Kupno i sprzedaż
AKŁAD Tapicersko-Stolarski B-ci **GABAŁOW** Sienkiewicza 40 i Skład Mebli **NAWROT** 8 polecamy na dogodnych warunkach urządzenia pokojowe oraz pojedyncze meble również posiadamy na składzie otomany, tapczany, fotele, krzesła, stoły i t. d.
Przedam gospodarke 9 1/2 mórg pszennej ziemi w tem 1 1/2 morgi łąki ogród owocowy 120 drzew, zabudowania murowane kryte blachą i papą, i rozmaite młynskie przedmioty w okolicy Błaszek, biżuteria szczególności Łódź, Andrzeja 15 m. 25 M. Kowaliński
416-3

Posady i prace
Potrzebni chłopcy z dwuletnią praktyką i dziewczyna do ukłowania Zakład rowerów Sienkiewicza 30 Kukuła
418-1

Dr. Feliks SKUSIEWICZ
ANDRZEJA 11
Telefon 137-43
Choroby skórne weneryczne i moczopłciowe
godz. przyjęć: 9.30-11 rano i 5-7.30 po poł.

Lek-Dentysta
Konrad MIKUCKI
Al. KOSCIUSZKI 41

Dr. St. Biberjal
Mortuski 11 Tel. 62-22
Choroby skórne i weneryczne
Przyjmuje od 8-10 od 5-8 w

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem 30 gr. w tekście 30 gr. za tekstem 25 gr. zwyczajne 14 gr., nekrologi 30 gr., komunikaty 25 gr. Wiersz milimetrowy lub jego miejsce Drobne ogłoszenia bezterminowe 10 gr. za wyraz, duże litery 50 gr. najmniejsze ogłoszenie 1 zł Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 proc. Stronica przed tekstem i w tekście podzielona na 3 łamy, za tekstem na 5 łamów Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 7-ej po 7-ej 50 proc. drożej. Za terminowe wyszedzenie ogłoszeń admin. nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje przedtem przyjęte ogłoszenie bez uprzedniego zawiad. „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.